

Treis bandieras fan reclama per Glion sco marcau da Reformaziun.

FOTOS S. ROTHMUND

Yvonne Gienal, l'artista ed illustradra da Glion, ha illustrau il prospect.

Scuvierer la historia dalla Reformaziun el marcau da Glion dad oz

Cun agid d'in prospect e tablas d'informaziun sa mintgin ir sils fastitgs dalla Reformaziun

DA SUSI ROTHMUND / ANR

■ Il label sco marcau european dalla Reformaziun ei ina onur per Glion ed entras numerusas occurrenz, festivitads ed ina nova guida vegn il giubileum da 500 onns Reformaziun a carmalar dapli gliedud a Glion ed oravontut el «Städtli» nua che 20 tablas tier baghetgs historics envidan da perscrutar il marcauet ier ed oz. Quei va il meglier cun agid dil niev prospect ch'ei d'anflar tier las entradas dil marcau vegl, tier Surselva Turissem alla staziun, ellas stizuns da Glion ed en numerus auters loghens. Gest ad uras silla sesiun da stad ha il marcau dalla Reformaziun Glion completau il program d'occurrenz per las festivitads da 500 onns cun quella purschida per scuvriders. Ina tura tras il marcau vegl envida da perscrutar il marcauet ier ed oz. Tier baghetgs historics anflan ils visitaders 20 tablas cun informaziuns per romontsch e tudestg. Las informaziuns ein plitost cuortas, dattan denton ina buna investa ella historia e muntada da certs baghetgs, mo era da gassas ni portas e fan franc era marveglias ad enqualin da seprofundar pli fetg ella historia. Il prospect «Entdecke das Refo-Städtli» meina tier staziuns sco per exempel la Gassa Steffan Gabriel, da leu tras la porta nera e sper il mir da tschenta ora tochen tier la baselgia s. Margreta nua ch'ils discuers da cardientscha dils da Glion han giu liug anno 1526. En cooperaziun cun l'artista ed illustradra da Glion, Yvonne Gienal, eis ei reussiu d'elavurar in prospect en fuorma d'in plan dil marcau vegl che plidenta franc era famiglias.

Il marcauet viva

Dapi la sentupada dil reformatur Johannes Comander cuagl avat catolic Theodul Schlegel a caschun dalla disputaziun da Glion ein quasi 500 onns vargai. Era oz vivan e lavuran numerus commerciants el marcauet pittoresc. Els meinan stizuns, bars ed ustrias, menaschis da survetschs ed in museum multifar. Il marcau, il «Städtli», ei in oasa ruasseivla che envida da flanar ed ei in liug attractiv

Aurelio Casanova e Marianne Fischbacher han presentau il prospect niev «Ilanz, entdecke das Refo-Städtli».

d'habitar. «Ils commerciants dad oz ein spanegiai tgi che las visitadras ed ils visitaders dil marcau da reformaziun europeic Glion ein e selegnan sin numerusas sentupadas. Mo vinavon! Nus havein ina ni l'otra sorpresa per vus», aschia san ins leger sil prospect niev. La vart davos da quel ei numnadamein dedicata allas dunnas ed als umens da fatschenta dad oz. Sper carinas illustraziuns da Gienal presentan ei lur fatschentas e purschidas a moda divertenta. Aschia scriva la coiffeusa Ursi Schocher per exempel che las frisuras miezlungas dils reformaturs Luther e Zwingli fetschien impressiun ad ella: «Oz ein cavels cuorts dumandai tiels

umens – persuerter cun barba. Enzanua sto ei gie pruir.» Ell'ustria Obertor dat ei perfin in Refo-Menu ed ella Städtlibez survegnan ils hospes che han in prospect ina reduziun da 10 pertschien sin lur consumaziun. Quei ei sulet enzacons exempels ed ina viseta el marcauet e sias fatschentas ei mo da cussegliar – era als indigens.

Gia dabia interess

A caschun dall'informaziun pils mieds da massa dad ier ha Claudia-Martina Meyer presentau las aspectativas che Surselva Turissem ha en connex cullas festivitads da 500 onns Reformaziun. L'idea seigi

d'intermediar la historia a moda aventurusa e quei ton als indigens sco als hospes. Per ch'ei seigi attractiv per tuts basegns seigi ei pusseivel da far la guida en gruppas ni a moda individuala, cun ni senza guida. La finamira seigi d'haver dapli moviment el marcauet e carmalar neutier dapli hospes e clientella per las fatschentas ed ils menaschis da gastronomia da Glion e dalla regiun. Per quei seigien cumparsa e presentaziun da grond'impurtonza. Ei stoppi curdar en egl ch'ei seigi schabegiau enzategi a Glion. In bien indezi dil succediu ein seigi las treis bandieras sur la piazza cumin. Ellas tradeschan a tuts visitaders che Glion ei in dils varga 80 marcaus da Reformaziun dall'Europa. «Aschia vegn il num da Glion derasaus ell'entira Europa», ha Meyer manegiau el discuers cun l'Agentura da novitads rumantscha. Ord vesta turistica sappi quei esser fetg interessant. Gia ussa detti ei dabia interess per las occurrenz e festivitads da 500 onns Reformaziun. Dabia pleivs ed uniuns seigien sedecididas da visitar Glion e la Surselva en quei connex e biars da quels hospes stettien era sur notg. Lur finamira principala seigi la reformaziun, mo ei cumbineschien era cun autras excursiuns ella regiun. Entras las untgidas per discargar il marcau vegl e

dacuort era il marcau da Glion dil traffic eis ei daventau pli ruasseivel el marcauet. Bia stizuns han serrau lur portas. «Nus stuein far sforzs per puspei attrer la gliedud el marcau vegl», ha Aurelio Casanova, il president communal, declarau all'anr. Tenor el sa il ruuas denton era esser in avantatg e quei sentien ins puspei entras il svilup dils davos diesch onns. Cuzun sco liug ruasseivel per habitar, flanar ni era per s'entupar en ni avon las ustrias per guder la cumpignia senza vegnir disturbat dil traffic seigi il marcau vegl in liug attractiv. Da bialaura mondien dabia turists tras las gassas dil marcau vegl ed era las guidas vegnien nezegiadas stediamein. Las ustrias el marcau vegl hagian in dètg bien success. «Las festivitads dalla Reformaziun dattan puspei in impuls ed ein buna reclama, quei porta franc enzategi a Glion», ei Casanova perschadui. Per las festivitads ed occurrenz che han liug navens dil 2017–2019 en connex culla Reformaziun 500 ha il marcau da Glion budgetau rodund 200 000 francs. Per la finanziaziun vegn il marcau da Glion sustenius dil cantun, da differentas instituziuns ed auters.

Ulteriuras informaziuns e program: www.ilanz-glion.ch, www.surselva.info, ilanz-reformiert.ch ni www.gr-ref.ch

20 tablas d'informaziun tier baghetgs historics envidan da perscrutar il marcauet e sia historia.

Robert Kruker dil negozi el marcau vegl da Glion ha ina vasta purschida da products biologics ord la regiun Surselva.

Era la Lia Rumantscha ed Inplus han sedias el marcau vegl: David Flepp (Lia Rumantscha) e las collaboratas dad Inplus Katrin Bearth-Wyss, Carin Coray e Monica Carigiet-Schmid (da sen.).